

Utvärdering av JULA 2015 för Flygsportförbundet

Utvärdering

Historia

JULA grundades 1983 och var i början ett läger med 30 deltagare som har växt i omgångar till att bli det vi ser idag. Till en början var det bara modellflygare och segelflygare som var deltagare i lägret men allt eftersom fler aktörer har velat vara med har fler deltagare kommit. I dagsläget tar platserna till lägret slut ca ett halvår i förväg och förhandsbokningar för året därpå är en bra bit över 70 personer innan tidigare läger har slutat.

Organisation

JULA är direkt underställda Aeroclub som kan liknas med FSF i Sverige. De har fått i uppdrag av ProAero att utföra lägret. Av Aeroclub finns två anställda läger- och vicolägerchef som jobbar med lägret på mer eller mindre heltid. Utöver detta finns 12 gruppleddare som har ansvar för varsin grupp om 16 deltagare. Detta utgör alltså totalt 12 grupper som i sin tur är indelade i fyra större grupper, två tyska, en fransk och en italiensk grupp. Detta gör att det är 192 deltagare, varav 22 är tjejer.

Utöver detta finns det en ansvarig samt en assistent för varje modellbyggarstation, en koordinator på flygplatsen för rundflygningarna, en medicinsk personal från röda korset, en person i lägerkiosken samt 7 ledare i köket. Detta gör att det totalt är 34 ledare.

Ekonomi

Deltagarna betalar 275 CHF där allt på lägret ingår inkl. alla modeller de bygger och får ta med hem. De kostnader som tillkommer är resan till/från S-Chanf som ligger i närheten av Samaden. Lägreter erbjuder deltagarna att ta ett speciellt tåg som åker från Geneve en viss tid med en av ledarna på men betalar alltså inte för själva resan.

Utöver deltagarnas avgift för lägret går organisationen ProAero in med det resterande beloppet för lägret. Vilket är mer än hälften. Under 2015 fick lägret en personlig donation på 10 000 CHF som gjorde att ProAero inte behövde lägga ut lika mycket som tidigare år.

Översikten för ekonomin följer:

Deltagaravgifter 192 x 275 = 52 800 CHF

Privat donation 10 000 CHF

ProAero 57 200 CHF

Totalt 120 000 CHF

Huvuddelen av pengarna går till mat, boende och administration:
Två anställda lägerchefer 30 000 CHF
Mat 24 000 CHF
Boende samt andra lokaler i militärlogement 14 000 CHF
Totalt, stora kostnader 68 000 CHF

Det gör att själva lägret som sådant kostar 52 000 CHF inkl. material för alla modeller och rundflygning för alla 192 deltagare.

Aktiviteter

Lägret är under sju dagar från söndag till lördag. Lägret är indelat i tre typer av dagar. Där första och sista dagarna är halvdagar med restider samt generell information.

Huvuddelen av lägret består av så kallade arbetsdagar som är fyra av dagarna. Under dessa dagar roterar de 12 olika grupperna mellan olika stationer där det är en station per dag. De stationer ungdomarna roterar kring är

- Miniraket bygge
- Glidflygmodell bygge
- Varmluftsbaljong av silkespapper alt. drake. Denna dag innefattar även fysisk aktivitet så som fotboll, volleyboll och joggning.
- Bumerang bygge samt rundflygning med motorflyg.

Den tredje typen av dag var då de mitt i veckan åkte till Samaden flygplats och hade olika typer av stationer inne på plattan på flygplatsen. Under dagen hade även militären och HeliBernina uppvisning. Stationerna var militärhelikoptrar, räddningshelikopter, Pilatus PC-7, Fallskärmsjägarskolan, segelflygplan, Fallskärmschoppning och modellflyg.

Under en av de vanliga dagarna hölls en officiell besöksdag där ca 80 besökare från olika organisationer samt media besökte lägret. I mitten på den dagen demonstrerades några av raketerna samt en uppvisning med olika modellflygplan.

Varje kväll avslutas med ett eller flera gemensamma föredrag från olika organisationer inom flyget.

Marknadsföring

Dagens marknadsföring går ut på att ca ett år i förväg marknadsföra lägret på flygdagar, det tekniska museet samt deras facebookside som har ca 350 följare sommaren 2015. Tidigare år har de nått ut till skolor men det gav väldigt dålig pay-off enligt lägerchefen. Han sa också att de två vanligaste sätten för ungdomarna att hitta lägret är via vänner och familj samt facebook. Behovet för marknadsföring har under de senaste åren varit väldigt liten då lägret har skapat sig ett namn under sina 33 år. Dock togs det fram en reklamfilm 2013 i samband med

mediaenheten vid Schweiziska försvaret. Detta gjordes utan kostnad från försvarets sida och både JULA och försvaret använder filmen.

Behovet för att lyckas i Sverige

För att lyckas med ett liknande läger i Sverige så krävs det främst ett enormt samarbete från alla aktörer i svenskt flyg. Alla jag träffade och pratade med under JULA, inkl. fd. flygvapen chefen, gruppledare, deltagare och lägerchef, nämnde att det enskilt största faktorn till framgång för JULA var samarbetet med alla aktörer inom branschen, från flygplanstillverkarna, Pilatus och RUAG, samt operatörerna, SWISS, SKYGUIDE, Meteo Swiss och även alla grenförbund till Aeroclub. Det är väldigt viktigt att alla deltagande aktörer får utrymme men främst ger lägret ett stor utrymme att just få vara ett läger där ungdomar får inspiration och lär sig nya saker. På köpet kommer alla delar synas. Grenförbunden får sitt infotillfälle utöver då de får synas under sina egna aktiviteter. Militären fick även stort fokus och jag tror också det är en av de största framgångsfaktorerna då ungdomarna fick möjlighet att se både civila och militära sidan av det hela och hur branschen samarbetar där alla har en viktig roll, från modellflygare hela vägen till stridspiloten.

Hela denna text bygger på att vi kan ta emot ca 150 deltagare, både 2016 och 2017. Deltagarna är svenska medborgare mellan 15-18 år då FM inte tillåter yngre eller utländska medborgare vid deras anläggningar.

Samarbete

Jag ser att det finns ett stor behov av att kunna samarbeta och få fram en fungerande organisation där hela branschen kan mötas och lära av varandra.

Lägret har en naturlig sammankallande organ som är FSF då FSF har flest medlemmar via grenförbunden inom flygsverige och på så sätt har störst nätverk. Detta gör att FSF har huvudmannaskap och ansvar för lägret. På så sätt hamnar det inte under något speciellt grenförbund. Det är viktigt att alla får lika stor plats. En annan viktig nyckelspelare är Young Pilots. Young Pilots har 10 års kontinuerlig lägerverksamhet varav de senaste åtta åren har läger bedrivits i samarbete med försvarsmakten. Om detta läger ska lyckas måste Young Pilots få utrymme och kunna ha befogenheter att sköta kontakten med försvarsmakten. Dessutom har Young Pilots ett mycket bra rekryteringsunderlag för gruppledare.

FSF olika grenförbund har kanske den största uppgiften, vilket är att hitta nyckelpersoner som kan utföra och leda de olika stationerna. Det är viktigt att även andra grenförbund än modell engagera sig i de så kallade bygg stationerna då t ex en ballongpilot är bäst lämpad varför man ska konstruera ballongen på ett visst sätt. Det samma gäller

glidflygarn. Motorflygdelen har en mycket tuff, men mycket rolig uppgift, att hitta rätt personer att flyga ungdomarna under en mycket intensiv tidsram och till ett slagkraftigt pris. Flygningen kommer bli eventuellt den första småflygningen ungdomarna genomför och det är av största vikt att det blir ett positivt minne som ungdomarna kan ta med sig livet ut.

Ekonomi

det är svårt att uppskatta kostnaden för ett sådant stort läger då man ibland kan använda synergier av att köpa stora volymer, inkl. flygtimmar. Den dialog Young Pilots för med försvarsmakten handlar om att boende och mat kommer gå via försvarsmaktens budget och på så sätt reduceras kostanden avsevärt. Om vi dessutom räknar med att lägret drivs helt frivilligt utöver lägerledaravgifter á 4000 kr för lägervecka så har kostande skurits ned radikalt. Om vi jämför med vad lägret kostade för JULA - boende, mat och administration så landar det på 473 000 kronor om vi räknar med en växlingskurs på 9,1.

Min önskan och förhoppning är att lägret ska vara så billigt det bara går, självklart måste ungdomarna lägga ut en viss summa för att viljan att gå på lägret ska vara så stark som möjligt. Jag tror att det finns en smärtgräns för svenska ungdomar på ca 1000 kr exkl. resa. Dessutom har jag en idé om att det vore fint om ca 10-20% av platserna gick att söka som stipendium för människor med en lägre socio-ekonomisk status. Detta möjliggör för ungdomar i utsatta områden får se flygets värld. I stipendiet ingår resa samt lägeravgift.

Nyckelpersoner

Det jag skulle behöva från FSF för att komma igång med lägret är ett antal nyckelpersoner som kan hjälpa mig med arbetet och bolla idéer med. I detta fall bibehåller jag kontakten med FM via Young Pilots tills vidare. Det jag behöver för att komma igång är:

- Vice lägerchef tillika kassör som samordnar administrativt arbete samt lägger en detaljbudget.
- 6 områdesansvariga för de olika stationerna
  - Raketbygge
  - Glidflygbygge
  - Ballongbygge
  - Drakbygge
  - Boumerangbygge
  - Rundflygskoordinator
- Kontakter till relevanta människor för flyguppvisning och föredrag. Ex.
  - Daniel Ryfa och Johan Gustavsson för uppvisning på flygdagen.
  - Swedish Airforce historic flight
  - SAS
  - SMHI

- SAAB
- Rymdstyrelsen/Christer Fuglesang
- SAR/Polis/Ambulans helikopter

Lägret på 5 års sikt

Jag ser att på fem års sikt är det den stora samarbetsplattformen för alla parter inom svenskt flyg. Det ska ses som en självklarhet att vara med på lägret, oavsett roll inom svenskt flyg.

Deltagarantalet ser jag vara mellan 150-200 deltagare.